

Méhészeti Közlöny.

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYELET SZAKKÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN.

Az erdélyrészi méhész-egylet tagjai a tagsági díjért kapják. Tagsági díj rendes tagok részére évi 4 korona. Előfizetőknek: Egész évre 4 korona; félévre 2 korona.

A lap szellemi részét érdeklő közlemények a szerkesztő nevére Kolozsvár, Deák F.-u. 2 sz., reklamációk, hirdetésekre vonatkozó megkeresések dr. Balázs Ferenc főutkár-hoz Kolozsvár, Mészáros-utca, 3. sz., a pénzküldemények Zsögön Rácz Mihály egyl. pénztárnokhoz Kolozsvár, Mátyáskirály-tér Bánffy-palota intézendők.

*

Hirdetés díja: Egyszeri hirdetésnél egész oldal (187 négysz. cm.) 6 k., féloldal 3 k., negyed oldal 1 k. 50 f. Egyesületi tagok és fél éves hirdetéseknek 10¹/₆-al, egész éves hirdetéseknek 15¹/₆-al olcsóbb. A hirdetési díjak előre beküldendők az egyesület pénztárába. Cikkeink átvétele csak a forrás („Méhészeti Közlöny“) tüzetes megjelölésével van megengedve.

A K. ZIRATOKAT NEM ADJUK VISSZA.

Felölös szerkesztő: **Ványolós Miklós.**

A családok egyenlősítése.

»Két levél nincs egyforma« azt tartja a magyar közmondás és én erősen hiszem, hogy ez így van, mert a nagy természetben előforduló minden tárgy lehet egy család, egy fajhoz tartozó az csak hasonló lesz, de egyenlő sohasem. Geometriai pontossággal egyenlőt nem találunk semmiben a mi a szabad természetben létezik és épen ebben az egyenlőtlen elosztású bámulatos hasonlóságban rejlik az a varázs, amelyet mi megérteni nem tudunk, s a melyben megnyilvánulnak a világot alkotó és kormányzó végtelen öröklény tündérujjai.

Az ember, akit »Isten saját képére és hasonlatosságára teremtett« mily különböző külsőképen, alakjában, arcvonásaiban; s ha lelkét tekintjük egységes erő ugyan, de tevékenységének, erejének, megnyilvánulásának annyi különböző irányai, fokai és indítékai vannak, hogy arról véges elmével teljes harmonikus képet alkotnunk nem lehet.

Az egyenlőség problémája vezette az ókor egyik híres bölcselőjét Platót, hogy hosszú tanulmányozás után kijelentse, hogy: »az ember egy két lábbon járó tollatlan állat.« De fel-

sült, mert egy kedélyes tanítványa megkoppasztott egy eleven kakast, elindította társai között s rá mutatott ezen szavakkal: »Ecce homo Platonis« (íme a Plato-féle ember.)

Nem kívánok én sem bölcsekedni s azért ezen csekély kitérés után tárgyamra térek.

Rosszul esik szemeimnek, füleimnek egyaránt, amikor olvasom vagy hallom, hogy a méhcsaládok egyenlősítéséről irnak vagy beszélnek. Talán azért van ez így, mert én még sohasem voltam olyan szerencsés, hogy a magam vagy más méhesében egyenlő családokat láttam volna, sem kasban sem kaptárban, sem künn a szabad természetben.

A méhcsaládok közötti különbség két iránya kötötte le először figyelmemet: a népesség és szorgalom különbsége. A mikor ezen két különbözőséget tanulmányoztam, azt vettem észre, hogy ez a kettő csak főirány, amelynek még megszámlálhatlan ága lehet azokon kívül, amit én észleltem.

A népesség számának különbözőségét az anya termékenységében véltem föltalálni s tán nem is csalódom, amikor azt állítom, hogy a tömör népesség az anya termékenységére vall, de mégis volt és van rá eset, hogy az anya termékenysége nemcsak a nép sokaságában, hanem nagyságában viszont a kisebb alakoknak a nagyobb alakok, valamint a nagyszám ellenében kifejtett szorgalmában nyer kifejezést.

Nagy méhtömeget látunk egy-egy kaptárban, a másikban kevesebb a méh, de termetre nézve nagyobb, ismét a harmadikban kevés, kicsiny méh van s ha munkájuk eredményét tekintjük csaknem egyenlő s van rá eset, hogy csekélyszámu méh a nagy családot munkaképesség és eredmény tekintetében jóval felülmulja.

Itt látjuk bekapcsolva a népesség számát a szorgalomba.

Szorgalom tekintetében is különbözők a méhcsaládok s tagadom azt az állítást, hogy lusta méh egyáltalán ne volna. Igen is van. Nem hiszem, hogy t. olvasóim ne látták, ne tapasztalták volna, hogy erős törzsek gyűjtése meg se közelítette a gyenge vagy közepes családokét. Sőt, hogy azok bámulatára, akik még ilyet nem láttak saját tapasztalásuk alapján.

talatomból állítom, hogy egy 18 kereten élő törzs ugyanazon méhesben, — ahol a 12—14 keretes családok szép fölösleget adtak, — nem gyűjtött be annyi mézet, a mennyi bár a beteléshez szükséges. Mit tettem vele? Pusztulni hagytam.

Téved az, aki azt állítja, hogy a méh mind szorgalmas. Mint minden élő lénynél, úgy a méheknél is vannak szorgalmasak és lusták. És a lustaságnak az oka mindig nem a fajban, vagy az egyedben keresendő, hanem az azt irányító körülményekben. A méhek között is vannak olyan családok, amelyeknek elve tul tesz a Kátsa cigány ismert elvén is, hogy: „bolond az, aki többet dolgozik, mint a mennyi muszáj«, mert volt méhcsaládom tekintélyes létszámmal, amely még a saját táplálékát sem gyűjtötte be. De viszont volt olyan is, amelyet végpusztulástól féltettem kicsiségé miatt, s évente 10—12 kgr. fölösleget adott s ma is él.

Ebből kifolyólag a méhek számát az egyes kaptárokban nem tartom irányadónak a mézgyűjtés tekintetében, hanem a szorgalomra annál többet adok. És engedjenek meg t. olvasóim, hogy az eddig hirdetett elmélet és gyakorlattal szemben kinyilvánítsam az én szerény nézetemet:

„Ne etesse méheit senki se szükségből, se spekulatívè.“

Ne vegyük el a kaptárból a téli szükségletet, de ne is etessünk. Különösen ne etessük a rajokat, mert azt tudjuk, hogy minden állat, ha a készhez szokik, nem gondoskodik magáról s épen ezért a főhordás idején gondoskodjuk arról, hogy méheink azt mindig jól kihasználják, amit azzal érünk el, hogy elveszük a mézet előlük kellő időben, hogy kényszerítsük azókat a hiány gyors pótlására.

A rajt, ha akármilyen kicsiny, etetni ne próbáljuk, mert állandóan meg fogja érezni és soha úgy ki nem fejlődik, mint az, amely magára van utalva.

Sándor Mihály.

Április a méhesben.

Elmult a zord tél s a tavasz első virágai, ha a március elég enyhe volt, ebben a hónapban már tömegesen jelentkeznek. A som, mogyoró, a fűz, nyír, kőris, áfonya, szil, nyár, vörös fenyő, egres és juharfa és más tavaszi virágok már bőséges táplálékot nyújtanak a méheknek. Amiként szaporodik a vidék viránya mind erősebbekké válnak a méhcsaládok és mind intezivebb lesz a munka.

A szorgalmas munka és hordási kedv a méheket rablásra is ösztönözheti azért a méhészt göngébb családait tartsa szemmel, mert ezek lesznek a rablás első célpontjai. Ez ellen úgy védekezhetünk, 1. ha a gyöngé családokat, ha etetésre szorulnak csak éjjel eszközöljük azt és reggel a megmaradott mézet a kaptárból kivesszük; 2. ha az etetéskor kívül mézet el nem csepegtetünk; 3. ha a gyöngé családok röpködő nyílásait annyira megszükitjük, hogy azon át csak egy méh férjen ki.

Némelyek azt ajánlják, hogy a gyöngé családokat egyesítsük, de én azt gondolom, hogy úgy járunk vele, mint a közmondás mondja: »lesz két koldus tarisznyából egy koldus zsák.« Nézetem szerint a gyöngé családokat még felsegíteni is kár, hanem meglevő népét valamely erős családhoz adjuk be, ahol — már a mig élnek — munkálkodni fognak.

Amint a családok fejlődnek a visszazoritott költötért a nélkül, hogy a fészket megbojgatnánk üres lépekkel ellátott keretekkel bővítsük ki, hogy az anya petezésnek helyet adjunk. Ha azonban üres lépeink nem volnának egész-műlép-lappal ellátott kereteket aggassunk a kaptárba, hogy a méheket a heresejtek építésébe meggátoljuk.

Legyünk segélyére a méheknek a kaptár aljdeszkájának tisztogatásában, hogy az oda lehulló viasz morzsalék és elhullott méhek kihordásától őket megszabadítsuk.

A kaptárakból a melegtakarót még most se távolítsuk el, mert áprilisban is lehetnek hűvös, esős idők amikor a kaptárak belső melegére nagy szükségük lehet méheinknek, hogy a fejlődő fiasítás meg ne hüljön.

Egyebekben alkalmazkodjunk a jobb szakmunkákban leadott utasításokhoz.

Vékony mülépek használata kis kaptárban.

A vékony mülép vastagabb szélénél fogva ragasztandó be *pontosan* a keret felső lépésének *közepébe* forró de nem túlhevített folyékony viasszal; betetés előtt meg kell alaposan győződni, hogy jól oda van-e ragasztva, nehogy a kaptárban a *rossz odaragasztás* folytán leszakadjon. Két fiasításos lép közé 1 mülép teendő a költőtér *felső melegebb* részébe és pedig a méhcsalád erősségéhez képest egyszerre 2 legfeljebb 3 darab. A keretek között a rendes távolságot pontosan tartsuk be, nehogy a méhek, ha távol áll a mülép a szomszédos kerettől közbeépítsenek, vagy ha nagyon közel van, összeragasszák a másik kerettel: mindkét esetben a kivételnél a gyenge lép elszakad, tönkre megy. Ha a lép alsó része elhajlott vagy elgörbült a méhek akkor is a szomszéd kerethez fogják ragasztani, tehát a lépnek függélyesen, pontosan a keret közepén kell csüngenie, amit pontos beragasztás és kellő figyelem mellett elérhetünk.

Mülépet a méheknek mindaddig nem szabad adni, míg az *állandó meleg* időjárás s a jó hordás el nem következett s az építési hajlam nyilvánvalóvá nem vált, amit könnyen felismerhetünk arról, hogy a méhek *hőfehér* sejtkezdéseket (lépecskét) igyekeznek építeni a rendelkezésükre álló üres térben.

Ha tulkonrán adjuk be a mülépet az *meg fog nyulni* mert a hűvösebb hideg idő beálltával a méhek egy-egy lépfelületen *nagyobb csomókba* huzódnak össze, ezt a tulsulyt a vékony mülép meg nem bírja; hozzájárul ehhez az is, hogy a belső hőmérsék ilyenkor *egyenlőlen* a nagyobb meleg a méhcsomó közepére jut s ily részeken a mülépnek félig meddig kiépített sejtnyílásai eltorzulnak.

A hidegtől kell tehát elsősorban félteni a mülépet.

Mint hogy egyelőre az időjárását meg nem határozhatjuk, kezdetben inkább vastagabb mülépeket (35—40-est) adjunk a méheknek, ezek nehezebben fognak megnyulni. A méhcsalád fejlődését is hátravetjük a korai *mülépezéssel*; a fiasítás ugyanis

mint tudjuk a hidegtől elhűl, bezápol: jobb az állandó jó időt türelmesen bevárni.

Mikor a méhek testében az állandó hordás következtében a zsiradék (viasz) anyag felhalmozódik és nagy sereg fiatal új nemzedék nyüzsög a lépeken, melynek feladata a belső munka s így többek között az *építés is*; nagy hiba volna a méhek *építési kedvét* ki nem aknázni; ilyenkor ragadjuk meg a kínálkozó alkalmat és építtessünk a méhekkel minél többet, mert ez az idő nem nagyon hosszú; a szabály ellenére leghátulra betett mülépen is serényen kedvvel fognak dolgozni a méhek. *A meleg napok bekövetkeztével ne féltsük többé a legvékonyabb mülépeket sem a megnyulástól.* Megecsik, hogy a mülép belső, a meleg felé eső oldalát építik ki hamarabb a méhek; ha véletlenül ilyen kezünk ügyébe esik, meg kell fordítani, hogy a másik oldalát is kiépítsék.

Fiatal 1 éves anyával bíró törzsekben a rajzási hajlam később ébred fel mint az idősebb anyával bíró törzseknél, az ilyenek jobban szeretnek *munkás* sejteket építeni, ezeknek tehát bizvást adhatunk vékonyabb mülépeket (40--50-est) nem fogják *heresejteké* alakítani.

Ellenben idősebb anyával bíró méhcsaládok, midőn megerősödtek, minden áron rajzásra *heresejtépítésre* törekszenek ezek az ugynevezett rajzási hőségben szenvednek, ezeknek ismét vastagabb (35 - 40-es) mülépeket adjunk, azokat is a költőtér alsó vagy hátsó *hűvösebb* részein helyezük el, ahol kevésbé építenek heresejteket. *Természetes rajoknak* feltétlenül a *legvékonyabb* 50-es mülépeket adjuk és pedig a következő módszer szerint; a költőtér felső részén 1 kiépített *üres lép* utána 1 fiasításos (friss petével vegyes) lép, utána *váltakozva viaszcsíkos* üres keret és mülépes keretek; a költőtér alsó részén inkább mülépes keretek; ha *tulerős* a raj, akkor lépkezdetes keretet adjunk többet.

Elrajzott (rajt eresztett) anyatörzseket mülép építéssel ne gyötörjünk.

A méztérbe, hacsak lehet, mülépeket ne rakjunk; oda erős vén *pergetésre alkalmas* lépek valók; aki csemegeméz termelésre i-törekszik, annak is inkább ajánlom, hogy oda a szebb, fehéreb

képzett lépeket rakosgassa, nem baj, ha fiasításos is; a kikelt fiasítás helyébe a méhek szívesen hordanak mézet s az ily mézes lép nem oly rágós, foghoz ragadós, mint a melyben még fiasítás sohasem volt, hanem omlós, puha, törékeny, zamatos; lepecsételve *hőfehér*, szép mézes lépekké fognak válni.

A 40—50-es lépeket a méhek oly szép vékonyra kidolgozzák, hogy az a természetes léppel vetekszik s az ily csemege lépesmézet a legnagyobb szakértő sem fogja tudni a természetes lépektől megkülönböztetni s nyugodtan forgalomba hozhatjuk; semmivel sem áll hátrább annál sem szépség, sem jóság tekintetében. Amint a nyár folyamán a hordás csökkenésével az építési hajlam megfogyatkozik, hagyjunk fel a műlépezéssel; a beadott műlép felesleges lom a kaptárban, a méhek azt lerágják, átlyukasztgatják.

Aki ez utasítás szerint jár el, a műlép hasznábau keveset fog esalódni s a *vékony műlép előnyeit* ami főleg a nagy *viaszmegtakarításban áll*, teljesen át fogja érteni.

Nagy keretekbe *vastag öntött* műlépek valók.

Még csak azt kívánom megjegyezni, hogy a Rietsche présen módszerem szerint készült 40—50 es vastagságban már megfelel az amerikai hengerprésem készült 30 as lépeknek erősség tekintetében; a hengerprésem készült műlép mélyebb sejtnyomásokkal bír s ezért 30-as vastagságnál vékonyabbak könnyen nyulnak.

Hogy vékony műlépeim használhatók, azt számos elismerőlevelekkel bizonyíthatom.

Akinek a vastag műlép tetszik s a körülményei olyanok, hogy azok neki megfelelőbbek, maradjon annál.

A vastag és vékony műlépnek előnyei és hátrányai egyaránt megvannak.

A vastag műlép használata kevesebb figyelmet és óvatosságot igényel; a méhek több viaszt kapnak készen, nem nyulik meg, pergetésre hamarabb válik alkalmatossá; nagy keretekbe csakis vastag műlép való; hátrányai a nagy viasz pazarlás és hogy csemege lépesméznek nem való.

Fenti leírás nem a vékony lépek használatára való rábeszélés akar lenni, hanem utmutatás azok részére, akik viaszszükében vannak és a vékony műlépnek barátai.

Vajnáuszký Vince.

K i m u - a VII. méhészeti kerület méhtenyésztésé-

Sorszám	Vármegye	A vármegye községeinek és városainak a száma	Ezek közül hányból valók az adatok	A méhtenyésztők száma	A méhcsaládok száma az 1908. év őszén			Az 1908. évben termelt méz méter-mázsákban
					kaptárokban	kasokban	összesen	
1	Beszterce Naszód	98	98	1368	1346	9784	11130	994
2	Csik	62	62	1765	5723	8863	14586	1157
3	Háromszék	104	104	1154	3658	7045	10703	832
4	Kolozs	234	234	2784	5903	14417	20320	1708
5	Maros-Torda	206	206	2073	2539	11743	14282	1166
6	Szolnok-Doboka	319	319	3939	1747	21472	23219	1966
7	Torda-Aranyos	141	141	2497	2226	14334	16560	1401
8	Udvarhely	136	136	1636	3260	8737	11997	959
Összesen		1300	1300	17216	26402	96395	122797	10183

Kolozsvárt, 1909.

Nem tehetjük, hogy a Királyhágón túl elterülő hazarész felének, 8 vármegyének a múlt évi méhtenyésztési állapotáról a községektől és városoktól beérkezett adatok alapján összeállított kimutatást észrevételek és megjegyzések nélkül közöljük.

Régi baj, csaknem kiirthatatlan bizalmatlankodás, hogy a méhcsaládainak a száma és a termelt méz, meg viasz mennyisége felől kérdezett méhesgazda felől, harmadából vallja be, amiye van, mert még méhei és méhtermékei megadóztatásától is retteg; pedig ilyesmire sohasem fog talán gondolni a fináncpolitika. Sajnos, következménye ennek a balga félelemnek, hogy a közölt statisztika annyiban nem lehet hü képe az állapotnak, hogy jóval többünk van, mint amennyit az mutat.

Hogy mégis mit ér az a nemzeti vagyon, amit a méh-

tatás

nek az 1908. évi állapotáról.

A termelt méz értéke méter-mánzá-ként 84 kor-jáva	Az 1908. évben termelt visz kilogramokban	A termelt viasz értéke kilogr. 2 koronájával	A méz és viasz együttes értéke		Az 1908. év hány községben volt a méhészetre			Hány község	Hány más-résről
			korona	ill.	jó	közepes	gyöngye		
83496	7712	15424	18920	—	17	62	19	1	4
97188	7783	15566	112754	—	—	41	21	3	38
69888	5622	11244	81132	—	6	61	37	1	4
143472	11822	23644	167116	—	10	158	66	8	64
97944	10669	21338	119282	—	4	120	82	10	50
165144	20150	40300	203414	—	13	187	119	11	107
117664	13885	27770	145454	—	5	93	43	2	16
80556	9214	18428	98984	—	—	89	47	1	2
855372	8657	173714	1029086	—	55	611	434	37	285

évi március 14-én.

Nagy János

szaktu.

tenyésztés összegyűjthet csak ebben a 8 vármegyében is, még feléből, harmadából bevallott adatok számai után is : megmondja az a mililót túlhaladó összeg, mely a 8 vármegye méhtenyésztésének a múlt évi jövedelmét mutatja.

Mást is mond ez a nagy szám; nevezetesen azt, hogy ez a millió koronánál több jövedelmet onnét gyűjtötték a természet áldásai, a mi bogárkaink, ahonnét a gazda, a kertész, a tulajdonos, a mesterkéeltség és a furfangos okoskodás soha össze nem szedhette volna. Elvesz, elkallódik hát országszerte a mililók sokasága — méh nélkül.

A természet áldásának jeleztük a méhet; bizony áldás ez az apró rovar, hogy ott, ahol nagyszámban tenyésztik, meg-

becsülhetetlen jótétemény az ő közreműködése a gyümölcsfélék és egyéb termények nemesebb és bővebb hozamára.

Azt se hagyhatjuk szó nélkül, hogy a milliót meghaladó jövedelmet ugyszólván játszómódon édes kellemesen szórakoztató nemes kedvteléssel, de legalább is könnyedén végezhető munka jutalmául élvezték 8 vármegye méhészei.

Az egész ország méhtenyésztésének az állapotáról készülő ilyen statisztika nyilvános közlése 1903-ban történt utoljára, de az utolsó évi adatok 1902-ből valók. Nézzük az 1903 évi állapotot, hogy a tavalyival összehasonlíthassuk és az 5 esztendő haladását láthassuk.

Az 1903. évben volt a 8 vármegye területén kaptárokbau 97×3 (26402) kasokban 42484 (96395), összesen tehát 52267 (122797) (a zárójelbe foglalt számok az 1908. évi adatokat mutatják. Mekkora arányu szaporodás!) Méztermés volt 1903-ban 36085 (10183 vagyis közel háromszor annyi) métermáza; viasz 44204 (86857 csaknem kétaunyi) kgr. A méz és viasz együttes kereskedelmi értéke 1903-ban 391522 (1.029086) korona. *Az Annyit fejlődött hát 5 esztendő alatt a 8 vármegye méhészete, hogy a méh állomány, mint tőke, 134,94%-kal gyarapodott, a jövedelem pedig 262,84% al növekedett. Miféle ösfoglalkozás mutathat ilyen?*

Ha a 8 vármegye méhállományát reális becsléssel számítva a 26402 kas méhet 10 a 96395 kaptáros méhesaládot pedig 20 koronájával, 2.191920 korona tőkének vesszük: *az 1.029.086 korona jövedelem 47,07%-nak felel meg. Hol lehet az a vállalat, amely ekkora hasznot hajthasson? Pedig meg kell jegyeznünk, hogy a rajzás is haszon, amit ez a statisztika föl sem vett és hogy az 1908. esztendő nagyon sok helyen rendkívül silány volt a méhészeté, sőt itt-ott válságos is.*

A méhészet rettező ellensége, a költséssenyv a 8 vármegye 37 községében, 285 méhesen pusztított — kimutatás szerint — a mult nyáron. Ennek már nem hiszünk! A betegséget hirtől sem ismerő községi elöljáróságok tájékozatlanságából könnyedén odavetik a veszedelmes baj pusztításának a jelzését a kérdőívekre s amikor vizsgálódásra kerül a sor, kiderül, hogy költséssenyv, amelyet a megvéhnéht méhészeknek is tán a századika sem ismer (és ne is ismerjen soha!), nincs, nem is volt sehol azokban a falvakban.

Még egy adatról! A 8 vármegye területén 1903-ban 9642, tavaly 17216 méhtenyésztő volt. Ez is szép — 78,55%-os — szaporodás. És amiként a fölbuzdulás, hajlandóság és készség igéri, ezentul még gyorsabb tempóban szaporodik a méhészkedők száma, mert a mezőgazdaságot csaknem napról-napra súlyosabbban nyomorgató bajok és általában egész község gazdasági éle-

tünk bomladozása arra intenek, hogy a megélhetés küzdelmeiben ott keressük a jövedelem forrásait, ahol még kimerítve nincsenek. Éppen most tapasztalható legélénkebb érdeklődésűnek a nagybirtokosaink részéről is — most említettük miért — nyilvánuló az a készség, hogy méhészeteikkel (akiknek van) terjeszkedjenek, akik pedig még nem művelik a méhtenyésztést, berendezkedjenek arra.

A héten hallottuk Patka Vencel urtól a borszéki fürdő műkertésztől, hogy — noha Borszéken csak 6-8 hétig tart a méhek külső munkája, mert hiszen ritka a zteudő, hogy ott júliusban, vagy augusztus folyamán fagy ne legyen — mindenét a méhészetének köszönheti. Mi az a *mindene*? Elgondozott gyermekei közül egyik fia műasztalos, a másik egy nagy vállalatnál pénztáros, a harmadik alkertész a budapesti kertészeti tanintézetnél, a negyedik magánkertész; egyik leányát egy alföldi nagybirtokoshoz, a másikat egy bányatiszthez, a harmadikat nem tudjuk már, kihez adta férjhez s mindezeket ellátta, ki-elégítette, hozományosította; negyedik leánya is menyasszony, akinek a szép hozománya szintén félre van már téve; de még otthou is vannak némi csemeték a családban. Ha ennyi nem elég, megemlíthetjük még, hogy Patka urnak Borszéken több lakóosztályból álló villája, Alsóborszéken bérháza és jövedelmező vállalkozása van. S mindezt a méhészetből szerezte; mert üres kézzel ment Borszékre 400 forintos fizetésre, ami most már 1200 koronás ugyan, de sehogyan sem lett volna elég arra, amire a méhei segítették.

Csöpög hát még bőven életédesség a méhészkedés köpüjéből. Adják tovább, akik ezt a statisztikakísérő néhány sort olvassák, lelkesítően, buzdítóan a jelszót: *méhészkedjünk!*

Nyílt levél.

Tekintetes Jóó István urnak kereskedelmi Méhteleg birtokos)*

Komárom.

Becsés körlevelére válaszom a következő:

A méz és viasz hamisítás, tehát a mülép hamisítás is anynyira elterjedt és oly jövedelmező, hogy az ellen sikerrel küzdeni igen nehéz, csaknem lehetetlen.

*) Ez a nyílt levél nem reklám, csak körültekintő és jóindulatu válasz Jóó I. azon általában ismert körlevelére, mely szerint a valódi méhviaszból ellenőrzés mellett készített mülépgyártást szövetségi atapon óhajtja megvalósítani s rámutat arra a sajnálatos és nem kevésbé elítélendő visszaélésekre, melyeket a mülépgyártás terén napról napra tapasztalunk.

Szerk.

Van az eféle csalások ellen codex és paragrafus elég, de az jobbara holt betű, mert a hamisítokat rajta csipni nem könnyű és mert legtöbb esetben a kiderült család, panaszos hiányában, büntetlenül marad.

Amig a közönség részint tudatlanságból, részint rosszul alkalmazott takarékoságból a hamis cikket jobban keresi, semmint a valódit, addig a hamisítás megszűnni nem fog.

Ne menjünk messzebb, kezdjük a szemlét Budapesten. Minden kirakatban ott ékeskedik az akácméz, hársvirágméz, havasi méz, szine kristályfehér vagy aranysárga. Nem is drága, olcsóbb ott Budapesten, mint helyben az én mézema a méhesben.

A hatóság ügyel az élelmi szerek tisztaságára, valódiságára, de kérem, melyik hivatalnok ért a méz minőségéhez? — megkóstolja, biz ez édes, illatos. Hogy van-e benne syrup vagy mélasse? azt ő nem tudja, — honnan is tudná?

Hiszen a hamisítás már odáig megy, hogy a méhészek maguk cukoroldatot adnak méheiknek, ezek azt felhordják, befődelezzik és ime! kész a lépes *méz!*

Igy áll a dolog a viaszhamisítással is! ez is nagyon lucrativ.

Mülép kell, nézzük a hirdetéseket, árjegyzékeket, amelyik legolcsóbb, azt majd megvesszük.

Joó István komáromi méhtelep birtokos, miután tiszta és költésenyv-mentes viaszból állítja elő az áruit, nem adhatja alább 5 koronánál kilónként.

Csala Péter már csak 4 koronát kér, portómentesen is szállit. mert ő demokratikus fogyasztási alapon dolgozik: kis nyereség, nagy forgalom. De a szegény méhekre átok a rossz mülép, mert nem győzik elrágni a tulvastag alap lapot és gyorsan ki-dőlnek a természetellenes munkában. A „méhész“ az ugynevezett „gazda“ csak a kész lépet nézi, de fogalma sincs róla, mennyire megkinozta boldogtalan méhecskéit és mennyit a más világra küldött belőlük?

Schwindler Adolf pláne 3 koronáért adja, hirdetései-be a legjobb cikket kínálja, hiszen a papir oly türelmes! A vevő számít, 10 kilóra van szüksége, Joó István kér 50 kor. Csala kér 40 kor. Schwindler csak 30 koronát, a differentia Joónál 20 kor, a másiknál 10 kor, „Spóroljunk!“ és veszi a legolcsóbbat. Adj' Isten egészségére!

Hogy végre feltétlenül megbizható mülépekből biztos raktárt létesítsünk, erre nézve igenis! actió megindítása üdvös lenne: de sikere kétséges, egyrészt azért, mert a szükséges tőkeerőt összehozni nem lehet, másrészt azért mert hazánkban a mülép

fogyasztás még nem oly nagy, miszerint azt gyárszerű arányokban produkálni lehetne.

Meglehet azonban, hogy én pessimistice fogom fel a dolgot, — kísérletet lehetne tenni alapítással, melyhez a méhészek, birtokosok aláíró ívekben felkértenének, ha kellő aláírások befolyának, az eszme megvalósítható lenne!

Siker esetében a Joó-féle gyártmányok hatósági ellenőrzési jegyegyel lesznek forgalomba hozandók, hogy a közönség bizalma ne csak meghódíttassék, hanem fenn is tartassék és minél szélesebb körökben elterjedjen.

Dr. Fényes Kálmán,
ügyvéd, Aradon.

Pályázati hirdetmény.

Az „Erdélyrészi Méhész-Egyesület“ Kolozsvárt házsongárgi méhtelepén az 1909. év folyamán három időszakos méhészeti tanfolyamot fog tartani a következő beosztás mellett: május hó 10—27-ig földmives kisgazdák, június hó 8—20-ig a ~~lelkészek~~ és július hó ~~1—18~~^{aug 5—22}ig a néptanítók számára.

Céljuk ezen tanfolyamoknak, hogy az azokon résztvevők a méhtenyésztés elméleti és gyakorlati ismereteit elsajátítsák, valamint hogy a méhkaptároknak és méhészeti segédeszközöknek házilag való elkészítését is megtanulják. Minden egyes vidéki tanfolyamhallgató annak tartama alatt és pedig a földmives gazdák napi két korona a ~~lelkészek~~ és néptanítók napi három korona segélyben fognak részesítettetni.

Minden egyes tanfolyamra 20—20 hallgató vétetik fel, kik kötelesek ugy a délelőtti, mint délutáni előadásokon pontosan megjelenni. A pályázni szándékozók felhivatnak, hogy folyamodványukat, melyben a foglalkozásuknak megfelelő tanfolyamra való felvételüket kérik az „Erdélyrészi Méhész-Egyesület“ Elnökségéhez Kolozsvárra címezve, a földmivesek községük ajánlatával ellátva a tanfolyam megkezdése előtt legalább egy félhónappal nyujtsák be.

Kolozsvár, 1909. április hó 1-én.

Az Erdélyrészi Méhész-egyesület elnöksége.

28784. szám IX-A-2

Pályázati hirdetés.

A gödöllői állami méhészeti gazdaságban az 1909. év folyamán hat időszaki tanfolyam fog tartatni a következő beosztás mellett: május 1—18-ig földmivesgazdák, május 24-től június 10-ig erdőőrök, június 14—27. lelkészek, július 1—18-ig és július 26-tól augusztus 12-ig néptanítók, végre augusztus 15-28-ig női hallgatók részére.

Céljük ezen tanfolyamoknak, hogy az azokon résztvevők a méhtenyésztés elméleti és gyakorlati ismereteit elsajátítsák, valamint hogy a méhkaptáraknak és méhészeti segédeszközöknek házilag való elkészítését is megtanulják.

Minden tanfolyam hallgatói annak tartama alatt teljes el látásban díjtalanul részesülnek és ezenkívül azok részére, kik pályázati kérvényükben szorult anyagi helyzetüket igazolják s a m. kir. államvasutaknak a távolsági forgalom 7—16 vonal szakaszai között lévő valamelyik állomásáról jönnek, a személy és vegyes vonatok III. kocsiosztályában érvényes féláru menet jegy váltására jogosító igazolvány küldetik melynek ára a vizs szautazás költségeivel együtt a tanfolyamról való utazáskor fog megtérítettetni.

Minden egyes tanfolyamra 20—20 hallgató vétetik fel. A pályázni szándékozók felhivatnak, hogy a foglalkozásuknak megfelelő tanfolyamra való felvételt kérelmező 1 koronás bélyegjeggyel ellátott folyamodványukban a vármegye lakóhely, utolsóposta és vaspályaállomást pontosan megjelölve azt a m. kir. földmivelésügyi miniszterhez címzetten felettes hatóságuk útján, az állandó alkalmaztatásban nem lévők pedig illetékes községi előljáráóságuk láttamozásával az illető tanfolyam kezdete előtt legalább egy hónappal előbb nyujtsák be.

Budapest, 1909. évi február hó 11-én

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

Méhészeti előadások

Az állami méhészeti szaktanítók folyó évi április hónapban azalább megnevezett napokon és helyeken tartanak tanításokat.

1. *Imrey Ferenc* első kerületi, székhelye Rákocsesaba, 18-án Torbágyon, 19-én Pátyon, 20-án Zsámbékon, 21-én Tökön, 22-én Perbálon és 23-án Tinyén.

2. *Valló János* harmadik kerületi, székhelye Pozsony (Vincellér-iskola). 14-én Töréven. 15-én Szőlőszén. 16-án Ivánkán. 17-én Cseklészen. 19-én Szempcen. 20-án Magyardiószegen. 21-én Taksonyban. 22-én Zsigárdon. 23-án Galántán. 24-én Gányban és 26–27-én a modori állami tanítóképző-intézetnél.

3. *Rózsa János* negyedik kerületi, székhelye Sárospatak. 4-én Tiszalucon. 5-én Alsózsoltán. 6-án Sajóladon. 7-én Belsőbőcsön. 8-án Berzéken. 9-én Sajóhidvégen. 13-án Sajóvamoson. 14-én Lajosenyén. 15-én Zelizen. 16-án Edelényen. 17-én Perkapán és 18-án Bodvavendégin.

4. *Forgách Lajos* ötödik kerületi, székhelye Arad (Nagyvárad-ut 12.) 16-án Vaskohou. 17-én délelőtt Rézbányán, déltán Rézbányafalun. 18-án délelőtt Tanácán, déltán Felső- és Alsókimpányon. 19-én Bolényesen a gazdasági ismétlő-iskolánál és 21-én Mezőtelkin.

5. *Nagy János* hetedik kerületi, székhelye Kolozsvár. 16-án Szentkeresztbányán. 17-én Patakfalván és Agyagfalván. 18-án Décsfalván és Kiszgalambfalván. 19-én Székelykeresztúron az állami tanítóképző-intézetnél. 21-én Kolozspusztán. 22-én Désen. 23-án Sósmezőn. 24-én Blenkemezőn és 25-én Kentelkén.

6. *Valló Árpád* nyolcadik kerületi, székhelye Temesvár (Tirol-utca 62.) 15-én Vadászerdőn. 17-én Temesremetén. 19-én Bukovecen. 21-én Temesrékason. 23-án Kisodán. 25-én Medvesen és 28-án Székelykevéen.

Tanítást tartanak mindössze: 51 községben, 2 tanítóképző-intézetnél és 1 gazdasági ismétlő iskolánál.

Budapesten, 1909. március hó 19-én.

Kovács Antal,
méhészeti felügyelő.

Kitünően áttelelt méhcsaládok

sürgősen eladó, **Kovács Márton** méhészetében **Torockón**; eladó továbbá egy jó eszterga. Válaszbélyeg.

Méhészek kedves lapja a **SZÉTTÉKINTŐ MÉHÉSZ** eddig megjelent 10 évfolyama 23 K. kedvezményes áron kapható (mintegy 60) képpel). Külön rendelve egy-egy évfolyam ajánlatot küldéssel 3 K. Kiváratra mutatványszámot küld.

GALLOVICH ISTVÁN
szerkesztő, Szeged.

Szavatolt

valódi méhviaszt

bármily mennyiségben veszek a legmagasabb napi áron előzetesen beküldött minta és árjelzés szerint

Patka Venczel
Borszék Csikmegye.

Végre megvan. Mi van meg?

■ A legjobb és legegyszerűbb ■

Viaszprés

A „kis erő nagy szorítás“ problémája meg van oldva; a sonkolyból a viaszt fél karral, játszó könnyűséggel ki lehet préselni; munkaképessége naponta 20—30 kg. viasz, mely sem meg nem ég, sem szét nem fő; tehát fakószínűvé nem válik, hanem **szép sárga** színben szűrődik át szalma rétegek között. E prés terjedelme, praktikus volta és rendkívül olcsóságánál fogva egy méhesben nem hiányozhatók. — **Ára:** tömeges megrendelésnél, teljes felszereléssel, festetlenül 20 k.: festve 22 k.

Nagyváradon halász utca 554.

Vajnovszky Vince.

Mülépek

saját olvasztású szép sárga méhviaszból ásványviasz keverék nélkül

1 klgrm. egyleti méretű (préselt) 50 drb. 6 K. 1 klgrm. 40 drb. 5.80 K.
1 klgrm 30 drb. 5.60 K. Vastag öntött mülép tetszés szerinti nagyságban 1 klgrm. 5 korona.

— Szállítási költség megrendelői terhelé. Valódi méhviaszért fele súlyu mülépet küldök. —

A múlt évben öntől rendelt vékony mülépekkel a legnagyobb mértékben meg voltam elégedve. A méhek igen szépen kiépítették s minthogy utasítása szerint használtam azokat, semmi kellemetlenségem nem volt. Podráczky Dezső Szalonca. Trencsén vm.

Megrendelés: **Nagyvárad, Halász-utca 554. sz.**

Vajnovszky Vince

méhészhez intézendő.

Eladó pergetett tiszta méz

5 kilós dobozokban 7 koronáért.

kapható **Marosludason**

Lőrinczi Lajosnál.

Nyomatott Gámán J. örökösénél Kolozsvárt, Kossuth Lajos-utca 10.